

ת"פ (אילת) 25659-04-23 - מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ (אילת) 25659-04-23 - מדינת ישראל נ' פלונישלום אילת

ת"פ (אילת) 25659-04-23

מדינת ישראל

נגד

פלוני

ע"י ב"כ עו"ד אסף לוי

בית משפט השלום באילת

[08.09.2024]

כבוד השופט גיל אדלמן

גזר דין

המסגרת העובדתית

1. הנאשם, (להלן: הנאשם) הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן המייחס לו עבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממש - בן זוג לפי סעיף 382 (ג) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: החוק).
2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, במועדים הרלוונטיים לכתב האישום, היו הנאשם וי"ק (להלן: המתלוננת) בני זוג, נשואים כ - 15 שנה ולהם שני ילדים קטינים - א.ל. יליד 2012 (להלן: א.ל.) וא.ר. יליד 2010 (להלן: א.ר.). בני הזוג וילדיהם התגוררו יחד בכתובת ... באילת (להלן: הדירה).
3. על פי העובדות המתוארות בכתב האישום המתוקן, ביום 17.2.2023 בשעות הערב, לאחר ויכוח מילולי בין המתלוננת לבין הנאשם, נפל הטלפון הנייד שלה ארצה, ובעודה מתכופפת להרימו ומתרוממת חזרה, פגעה בשוגג באוזנו של הנאשם. בתגובה, תקף הנאשם את המתלוננת, בכך שהיכה אותה באמצעות ידיו בפניה ובראשה. כתוצאה מהתקיפה, נגרמו למתלוננת חבלות של ממש בדמות המטומות וסימנים כחולים מתחת לעיניה ובאוזניה.
4. עוד מתואר בכתב האישום המתוקן, כי ביום 10.4.2023 בשעה 23:30 לערך, בדירה, לאחר ויכוח בין המתלוננת לבין הנאשם, דפק הנאשם בחוזקה על שולחן בסלון הדירה, ואז, הלך לכיוון המטבח, נטל סכין בעל ידית אדומה, ובעודו מחזיק בסכין בידו, הלך לכיוון המתלוננת תוך שהוא מחזיק בסכין וצעק לעברה: "אני אהרוג אותך", כשילדיהם של המתלוננת והנאשם, א.ל. ו- א.ר. נאלצו לחצוץ בגופם בין הנאשם לבין המתלוננת וניסו לאחוז בידיו.

- עוד מתואר כי המתלוננת אמרה לנאשם: "אל תעשה את זה מול הילדים" בעוד ילדיהם מתחננים לאביהם שיחדל ממעשיו ומנסים לאחוז בו על מנת למנוע ממנו לפגוע בה. מיד ובסמוך, הלך הנאשם למטבח, שבר את הסכין, השליכה לפח האשפה, נכנס לחדרו והלך לישון, וזאת כאשר הוא נמצא תחת השפעת אלכוהול.
- בהמשך, התקשרה המתלוננת למגן דוד אדום שהזעיקו גם את משטרת ישראל וכן הורו למתלוננת ולילדיה לעזוב את הדירה ולהתרחק מהמקום עד אשר יגיעו כוחות הביטחון.
5. בדיון ביום 3.5.2023 הציגו הצדדים הסדר דיוני במסגרתו הודה הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן והורשע על פי הודאתו; לא היתה הסכמה לעניין העונש. הנאשם הופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן בטרם הטיעונים לעונש. בעניינו של הנאשם הוגשו שני תסקירים.
6. בישיבת יום 6.6.2024 טענו הצדדים לעונש.
7. להשלמת התמונה יצוין כי חוות דעת הממונה על עבודות השירות אשר התקבלה ביום 16.7.2024, אישרה כי הנאשם כשיר לביצוע עבודות שירות, במגבלות. תסקירי שירות המבחן
8. בתסקיר שהוגש ביום 5.2.2024 (להלן: התסקיר הראשון), פרט שירות המבחן את נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם, את אורח חייו הנורמטיבי כפי שעלה מנתוניו. תסקיר שירות המבחן לימד כי הנאשם התמיד בדרך טיפולית שיקומית מזה 9 חודשים, באופן של השתלבות בטיפול קבוצתי. ביחס לעמדת המתלוננת כתב שירות המבחן כי היא מסרה על שיפור במערכת היחסים עם הנאשם, וקיימים מאמצים הדדיים לתקשורת בריאה ומטיבה ביניהם. לאור האמור, העריך שירות המבחן כי הסיכון להישנות התנהגות אלימה ופוגענית מצד הנאשם כלפי המתלוננת - נמוך. קצינת המבחן המליצה להעדיף את המסלול השיקומי ביחס לנאשם, ולהשית עליו צו מבחן למשך חצי שנה.
9. בדיון שהתקיים ביום 11.2.2024, בו אמורים היו להישמע טיעוני הצדדים לעונש, קבעתי כי שירות המבחן יגיש תסקיר נוסף בעניינו של הנאשם, משלים, בו תהא התייחסות קונקרטית מצידו לאירועים בהם הורשע, וכן לשאלת השימוש שלו באלכוהול (נוכח העובדה כי לפחות חלק ממעשיו שתוארו בכתב האישום בוצעו בהיותו תחת השפעה משקאות משכרים).
10. בתסקיר שהוגש ביום 19.5.2024 (להלן: התסקיר המשלים), דיווח שירות המבחן כי הנאשם סיים השתתפותו בקבוצה הטיפולית בחודש מאי 2024, בחלוף שנה של טיפול. הנאשם שיתף את שירות המבחן כי נוכח משבר אמון בזוגיות בסמוך לאירועים נשוא כתב האישום, נהג לצרוך אלכוהול, לעיתים באופן מופרז, והתקשה לווסת את תגובותיו. הנאשם התייחס בחומרה להתנהלותו באירועים השונים ולאלימות הפיסית שהפעיל כלפי המתלוננת. עוד ציין שירות המבחן כי הנאשם דווח על צריכה מווסתת של אלכוהול ובתדירות נמוכה מאז האירועים, ומתוך מודעות להשלכות כאשר הוא תחת השפעת אלכוהול. הנאשם שלל נזקקות טיפולית בתחום זה.

שירות המבחן העריך כי הנאשם נתרם מהשתתפותו בהליך הטיפולי, והשתתפותו בקבוצה הטיפולית נחוותה על ידו כחשובה ומשמעותית (הגם שלא נטל חלק מאוד פעיל בה). מצד המתלוננת, תאר שירות המבחן, היא דיווחה על שיפור משמעותי במערכת היחסים בינה לבין הנאשם, וסיפרה שהוא צורך אלכוהול לעיתים רחוקות, ובאופן מבוקר. שירות המבחן חזר על התרשמותו שלפיה ההליך המשפטי וההליך הטיפולי היוו גורם מרתיע עבור הנאשם, והסיכון להישנות אלימות מצידו כלפי המתלוננת נמוך. בסופו של יום, המליץ שירות המבחן על ענישה צופה פני עתיד בדמות מאסר מותנה. שירות המבחן סבר כי לאור סיומו של ההליך הטיפולי, וחלוף הזמן, אין צורך בהשתתפותו מבחן על הנאשם.

הטיעונים לעונש

11. בטיעוניה לעונש, טענה התביעה כי יש לקבוע מתחם ענישה הנע מ-10 עד 24 חודשי מאסר בפועל, ועתה למקם את עונשו של הנאשם ברף הבינוני של המתחם.

התביעה עמדה על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם, ובהם זכותה של המתלוננת לשמירה על בטחונה האישי, שלמות גופה, שלווה נפשה ושלמות התא המשפחתי, וזכותה להיות מוגנת בתוך ביתה, בפרט כשהפוגע הוא האדם עמו היא חולקת את חייה. לשיטת התביעה, הפגיעה של הנאשם בערכים המוגנים היא משמעותית ביותר שכן העבירה בוצעה בנוכחות ילדיהם הקטינים של בני הזוג אשר נאלצו לחצוץ בגופם בין הנאשם לבין המתלוננת על מנת להגן עליה, כל זאת עת הנאשם אוחז סכין בידו, ומאיים כי יהרוג את המתלוננת.^[1] המאשימה ציינה כי הנאשם נעדר עבר פלילי, אולם הדגישה כי יש להותיר את ההרשעה על כנה, ולא להתחשב בנוזק הנטען על ידי ההגנה, בכך שניטל מהנאשם אקדח שהחזיק בו ברישיון לפני אירוע העבירה. המאשימה הפנתה לפסיקה, התומכת לטענתה בעתירתה העונשית.

12. ב"כ הנאשם טען כי יש לקבוע מתחם ענישה הנע ממאסר מותנה ועד לכל היותר 8 חודשי מאסר בפועל הניתנים לריצוי בדרך של עבודות שירות. ההגנה ביקשה לאמץ את המלצת שירות המבחן במלואה, להימנע מהשתתפות עונש מאסר (ולו בדרך של עבודות שירות), ולהטיל על הנאשם ענישה צופה פני עתיד.

הסניגור הטעים כי מדובר באירוע חד פעמי, שאינו מאפיין את התנהלות הנאשם ואת מערכת היחסים המשפחתית. ההגנה הדגישה כי הנאשם עבר הליך שיקום משמעותי משך כשנה בקבוצה טיפולית בשירות המבחן, ושיתף פעולה באופן מלא עם שירות המבחן. עוד ציין הסניגור כי הנאשם עובד מעל 15 שנה באותו מקום עבודה לשביעות רצון הממונה עליו, וכי מערכת היחסים הזוגית עם המתלוננת מתנהלת בדרך חיובית מזה מספר חודשים. הסניגור סבר כי מדובר במקרה בו ראוי לחרוג ממתחם הענישה לאור שיקולי שיקום, והפנה לנימוקים המתוארים לעיל.

עוד ביקשה ההגנה לבטל את הרשעתו של הנאשם, וזאת לאור העדר עבר פלילי קודם והפגיעה הקונקרטיית בנאשם בדמות סירוב משרד הפנים להשיב לו את נשקו - "אין חולק שזו פגיעה בכך שיסורב לקבל נשק, הרי שזאת פגיעה קונקרטיית, וזה יפגע גם בתדמית שלו..." (יוער כי שירות המבחן לא התבקש להתייחס לשאלת הרשעתו של הנאשם, וממילא לא המליץ על ביטולה).

הנאשם בדברו האחרון אמר כך: "יותר משנה עברנו, ההתחלה היתה כמו שאנחנו יודעים פהאני למדתי הרבה מזה, העובדה שאני פה, אף פעם לא עמדתי פה במקרים דומים. אני לא רוצה לחזור בחיים שלי לדברים כאלה. אנחנו כמו שאתה רואה, אנחנו ברוך השם, חזרנו ואנחנו ממשיכים בחיים הטובים יותר".

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

13. הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם הם הגנה על שלמות נפשה וגופה של המתלוננת. נקבע בפסיקה כי לעבירות אלימות במשפחה יש ליתן מענה עונשי הולם, נוכח טיבן ומהותן; ראו לעניין זה למשל את קביעת בית המשפט העליון במסגרת ע"פ 6758/07 פלוני נגד מדינת ישראל (11.10.2007):

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך המשפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, במסגרת המשפחה, מופעלת האלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש. פערי הכוחות הם גדולים כשמדובר באלימות כלפי קטינים או כלפי בת זוג באלימות במשפחה, נגישותם של קורבנות העבירה למערכת המשטרתית או למערכות הסיוע האחרות היא עניין מורכב וקשה, הטעון רגשות חזקים פחדים ואימה. הבושה והרצון לשמור על שלמות המשפחה הופך לא אחת את התלונה על אלימות במשפחה למהלך קשה וטעון. לא אחת, קיימת תלות כלכלית ורגשית של בן הזוג המוכה בבן הזוג המכה, ותלות זו גם היא מקשה על חשיפת הפגיעה. גורמים אלה ואחרים בשילובם משווים ממד מחמיר לעבירות אלימות במשפחה. נפיצותן של עבירות אלה, והצורך להגן על קורבנות האלימות שהם על פי רוב חסרי ישע, תורמים אף הם לחומרה הנדרשת בענישה בעבירות אלה".

14. מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה דנא היא בינונית; הנאשם הכה את המתלוננת בפניה ובראשה על רקע העובדה כי המתלוננת פגעה בו בשוגג. כתוצאה ממכותיו של הנאשם נגרמו למתלוננת המטומות וסימנים כחולים מתחת לעינה ובאוזניה. כחודשיים לאחר מכן ועל רקע יכוח בין בני הזוג, דפק הנאשם על שולחן בסלון, נטל סכין ותוך שהוא מחזיק בסכין הלך לעבר המתלוננת, וצעק לעברה "אני אהרוג אותך". בנסיבות אלה נאלצו הקטינים לחצוץ בגופם בינו לבין המתלוננת, תוך שהם והמתלוננת מתחננים כי יחדל ממעשיו. בכתב האישום אף צוין כי הנאשם ביצע את המעשים בהיותו נתון תחת השפעת אלכוהול (נזכיר שוב כי לא יוחסה לנאשם בגין האירוע הנוסף עבירת איומים). 15. שקלתי לחומרה את היותו של הנאשם תחת השפעת אלכוהול בעת ביצוע חלק מהמעשים המיוחסים לו בכתב האישום (ראו לעניין זה למשל את קביעת בית המשפט העליון במסגרת ע"פ 3182/13 פרץ נ' מדינת ישראל (19.12.2013)).

16. מדיניות הענישה הנהוגה: מנעד הענישה בעבירות אלימות במשפחה הוא רחב, וברי כי כל מקרה מוכרע לגופו ובהתאם לנסיבותיו. הצדדים כאמור הגישו פסיקה לעניין זה; מצאתי לנכון להתייחס לפסקי הדין הבאים, ולהפנות לפסיקה נוספת.

§ רע"פ 643/24 חודוס מ' מדינת ישראל (29.1.2024): נדחתה בקשת רשות ערעור אשר הגיש המבקש אשר הורשע בעבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש כלפי בת זוג ותקיפה סתם כלפי בת זוג בכך שבשני אירועים שונים תקף את המתלוננת במכת אגרוף בפניה, משך בשערות ראשה והכה אותה באגרופים. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין 10 עד 24 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית, והשית על המבקש, בעל עבר פלילי, אשר שלל נזקקות טיפולית ונטל אחריות חלקית על מעשיו, 11 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים, קנס בסך ₪ 1,000 ופיצוי למתלוננת בסך ₪ 2,000. בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו של המבקש וקבע כי המקרה דנא לא מצדיק העדפת שיקולי שיקום. בית המשפט העליון קבע כי שיקולי השיקום נלקחו בחשבון בערכאות הקודמות ואין מדובר במקרה חריג ונדיר המצריך מתן רשות ערעור ב'גלגול שלישי'.

§ רע"פ 2750/22 ליולקו נ' מדינת ישראל (9.5.2022): נדחתה בקשת רשות ערעור אשר הגיש המבקש אשר הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש כלפי בת זוג ואיומים בכך שלקח את הטלפון מידיה של המתלוננת, הכה אותה בראשה עם הטלפון ובמכות אגרוף בידו השנייה, בעט בה, הפילה לרצפה, התיישב עליה החל לחנוק אותה ואיים שיהרוג אותה. בית משפט השלום גזר על הנאשם, ללא עבר פלילי, 10 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת בסך ₪ 2,000. ערעורו (הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין) נדחה על ידי בית המשפט המחוזי שלא ראה מקום להתערב בעונש. בית המשפט העליון קבע כי "קשה להפריז בחומרתן הרבה של העבירות בהן הורשע המבקש...מעשיו מעוררים סלידה וראויים לכל גינוי והוקעה", וכן נקבע כי העונש שהושת על המבקש אינו מחמיר עימו, ודחה, כאמור, את בקשתו.

§ רע"פ 340/21 מסרי נ' מדינת ישראל (28.1.2021): נדחתה בקשת רשות ערעור אשר הגיש המבקש שהורשע בעבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות הגורמת חבלת של ממש כלפי בת זוג ובניסיון תקיפה בנסיבות מחמירות כלפי בת זוג בכך שזרק נעל על המתלוננת והיכה אותה באמצעות נעלו בגבה ובפניה וגרם לדימום בשפתייה, כל זאת לעיני בנם הקטין אשר ביקש מהמבקש לחדול ממעשיו. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע ממאסר קצר עד 6 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם 15 ימי מאסר ומאסר מותנה. המאשימה הגישה ערעור על גזר הדין לבית המשפט המחוזי שהתקבל ונקבע כי " בית משפט קמא קבע מתחם נמוך במיוחד... שאינו עולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה הנוהגת". עונשו של המבקש הוחמר והוטלו עליו 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה וצו מבחן למשך 18 חודשים. בית המשפט העליון קבע כי בית המשפט קמא לא החמיר עם המבקש ודחה, כאמור, את הבקשה.

§ רע"פ 5227/20 עומר נ' מדינת ישראל (6.8.2020): נדחתה בקשת רשות ערעור שהגיש המבקש אשר הורשע בעבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש כלפי בת זוג, עבירת תקיפה סתם, שתי עבירות של תקיפה סתם כלפי בת זוג ושתי עבירות איומים בכך שסתר לארוסתו, משך בשיערה, נשך אותה בלחי ובגב, דחף אותה, הפילה למיטה, היכה אותה באוזנה במכת אגרוף, סחב אותה לביתה, היכה אותה במכת אגרוף בלחי שמאל, הצמיד ידו לפיה וחנק אותה, שלח לה מסרונים מאיימים, תקף את אחותו במקל ואיים עליה שיהרוג אותה ואת אימם. בית משפט השלום קבע כי מתחם הענישה נע בן 6 עד 12 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית והשית על הנאשם, צעיר, נעדר עבר פלילי אשר ניתק את הקשר עם המתלוננת, 5 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת בסך 2,500 ₪. בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו של המבקש וקבע כי: " העונש שהושת על המבקש הוא "על הצד המקל" וסוטה לקולא ממתחם העונש באופן משמעותי "ללא שום נימוק", חרף חומרת העבירות". בית המשפט העליון קבע כי העונש שהושת על המבקש מקל עימו ובוודאי אינו סוטה לחומרא ממדיניות הענישה הנוהגת.

§ רע"פ 3077/16 פלוני נ' מדינת ישראל (2.5.2016): המבקש הורשע לאחר ניהול הוכחות, בעבירה של תקיפת בת זוג (דחף את אשתו, משך בשערה וכופף את גופה בעודו אווזארה). בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין מאסר לתקופה קצרה שיכול ירוצה בדרך של עבודות שירות ועד 14 חודשי מאסר בפועל. לנאשם עבר פלילי ישן, לא הביע חרטה והקשר בינו לבין המתלוננת נותק. הושתו עליו 6 חודשי מאסר בפועל ופיצוי למתלוננת בסך של 4,000 ₪. המבקש עתר בערעור לבית המשפט המחוזי שהמאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות ונדחה. בקשת רשות הערעור לבית המשפט העליון נדחתה אף היא.

§ רע"פ 6037/15 צדקה נ' מדינת ישראל (7.9.2015): המבקש הורשע לאחר ניהול הוכחות, בשני אישומים שונים בעבירה של תקיפת סתם בת זוג ושתי עבירות איומים בכך שתפס בצווארה של אשתו בחוזקה ואיים עליה תוך שהוא מחזיק מברג בידו שיהרוג אותה. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין מספר חודשי מאסר ועד 12 חודשי מאסר בפועל והשית על הנאשם 5 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות וענישה נלווית. הערעור אשר הוגש לבית המשפט המחוזי מטעם המערער על הרשעתו ועל עונש המאסר, וכן בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נדחו.

§ ע"פ (חי') 39092-07-22 אילקנייב נ' מדינת ישראל (12.1.2023): נדחה ערעורו של המערער אשר הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש כלפי בת זוג; וכליאת שווא בכך שאיים עליה שיכה אותה ברחוב אם לא תבוא אחריו לביתו, ושהגיעו לביתו הכה אותה בפניה הפיל אותה לרצפה, ניסה לחנוק אותה, הטיח ראשה ברצפה ומשך בשערה, הכה אותה עם מנורת הסלון, יצא מהבית ונעל את הדלת כך שלמתלוננת לא היתה אפשרות לצאת. למתלוננת נגרמו חבלות. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין 10 עד 24 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. על המערער, נעדר עבר פלילי, אשר לא לקח אחריות על מעשיו, הושתו 14 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים וקנס בסך ₪ 3,000. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור (הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין) וקבע כי: "בית המשפט קמא נתן משקל לצורך בהחמרה בענישה בעבירות אלימות כלפי בנות זוג, אשר הוגדרו כ"מכת מדינה" ורעה חולה בהתאם לפסיקה."

§ עפ"ג (חי') 1381-08-20 פלוני נ' מדינת ישראל (20.5.2021): המערער הורשע בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש - בן זוג בכך שהיכה בידו בעינה השמאלית של אשתו וגרם לה אדמומיות ונפיחות סביב עין שמאל. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע מ 6 ועד 12 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. על המערער, בעל עבר פלילי רלוונטי, אשר לא לקח אחריות על העבירה, ולא הביע חרטה, נגזרו 6 חודשי מאסר בפועל וכן הופעל מאסר מותנה בן 12 חודשים (מחצית בחופף מחצית במצטבר) כך שירצה 12 חודשי מאסר, מאסרים מותנים ופיצוי של ₪ 500 למתלוננת. בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו וקבע כי: "חסד עשה בית משפט קמא עם המערער כשהסתפק בהטלת עונש מאסר בן שישה חודשים (לפי הרף התחתון של מתחם הענישה) חרף חומרת העבירה וההרשעות הקודמות".

§ עפ"ג (חי') 33615-05-13 ע' ב' ד' ג' נ' מדינת ישראל (28.7.2013): נדחה ערעורו של המערער על חומרת עונשו. המערער הורשע לאחר הליך הוכחות בעבירות של תקיפה סתם - בן זוג ואימים בכך שאחז בגרונה של המתלוננת, דחף אותה, חבט בה ואיים להרוג אותה. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין 8 ועד 20 חודשי מאסר בפועל, וגזר על המערער 13 חודשי מאסר בפועל וכן הופעל במצטבר מאסר מותנה בן 12 חודשים ובסך הכל 35 חודשי מאסר בפועל. כמו כן, הושתו על המערער מאסרים מותנים. בית המשפט המחוזי קיבל את נימוקי בית המשפט קמא במלואם, קבע כי האלימות טבועה במערער, והתנהלותו מעידה שאין לו מורא מפני החוק.

§ ת"פ (ב"ש) 70492-12-20 מדינת ישראל נ' סמול (18.3.2020): הנאשם הורשע בעבירה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות - בן זוג בכך שסטר לבת זוגו בפניה, דחף אותה וסטר לה שוב (בנוכחות ילדיהם) ובהמשך כרך זרועו סביב צווארה וגרר אותה לחדר השינה כך שנגרמו לה חתך ונפיחות בשפתה וכן המטומה בצווארה. נקבע מתחם ענישה הנע בין מאסר קצר ועד 12 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם, נעדר עבר פלילי, הושתו 45 ימי מאסר בפועל ומאסר מותנה.

§ ת"פ (ת"א) 59630-05-17 מדינת ישראל נ' פלוני (1.5.2019): הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש - בן זוג בכך שהכה את המתלוננת בפניה ובפלג גופה העליון באמצעות ידיו ורגליו בעודו שתוי. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע ממאסר לתקופה קצרה אותו ניתן לרצות בדרך של עבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל. הנאשם, אשר לו עבר פלילי בעבירות אלימות כלפי המתלוננת, עבר הליך שיקומי עליו מעידה אף המתלוננת, ומסוכנותו הוערכה ברף הנמוך. בית המשפט חרג לקולא מהמתחם והשית על הנאשם הארכת המאסר המותנה, התחייבות בסך ₪ 5,000, צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 200 שעות וצו מבחן למשך שנה.

17. אשר על כן, בשים לב לעקרון המנחה בענישה, לערכים המוגנים שנפגעו ולמידת הפגיעה בהם, למדיניות הענישה הנהוגת, ולנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אני קובע כי מתחם הענישה הראוי במקרה זה נע בין 8 חודשי מאסר, אשר ניתן לרצותם בדרך של עבודות שירות, ועד 18 חודשי מאסר בפועל. העונש המתאים לנאשם - חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם

18. על פי סעיף 40ד לחוק העונשין, בית המשפט רשאי לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם, לאור שיקולי שיקום הנאשם. זאת, אם הנאשם השתקם, או יש סיכוי של ממש שהוא ישתקם. במסגרת ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.2018) קבע בית המשפט העליון כי את התשתית העובדתית להוכחת סיכויי השיקום ניתן לגבש באמצעים ראיתיים שונים, ובראשם תסקיר שירות המבחן; בית המשפט קבע, ביחס לשיקולים המנחים בהערכת שיקומו של הנאשם, בין היתר, כך:

"...בקווים כלליים ניתן להצביע על כך שהפעלת הסמכות בסעיף 40ד אינה מוגבלת לעבירות קלות בלבד (ראו למשל: ע"פ 779/15 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.4.2015) (להלן: ע"פ 779/15); ע"פ 3381/16 אלקרינאוי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.7.2016) (להלן: עניין אלקרינאוי); ע"פ 5611/16 סלב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (14.9.2017) (להלן: עניין סלב); ע"פ 1288/17 מדינת ישראל נ' שנהר [פורסם בנבו] (3.10.2017) (להלן: עניין שנהר)). במקרים קודמים שבהם נדרש בית המשפט להעריך את סיכויי השיקום במסגרת סעיף 40ד לחוק העונשין הובאו בחשבון, בין היתר, השיקולים המרכזיים הבאים: המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה (ע"פ 7459/12 שיבר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 6 (20.6.2013); ע"פ 779/15, בפסקה 11; עניין אלקרינאוי, בפסקה 12; עניין סלב, בפסקאות 16-17; עניין שנהר, בפסקה 24).

חשוב להבהיר: אין מדובר ברשימה ממצה של שיקולים, והתקיימותו של שיקול זה או אחר אינה מצדיקה בהכרח חריגה ממתחם העונש משיקולי שיקום. טעם עיקרי לכך הוא שחלק מהשיקולים שהוזכרו לעיל מובאים ברגיל בחשבון במסגרת קביעת העונש בתוך המתחם (ראו: סעיף 40יא לחוק העונשין). עם זאת, ומבלי לקבוע מסמרות, ניתן לציין ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א). דברים אלה זוכים למשנה חיזוק מקום בו מדובר באדם צעיר נעדר עבר פלילי (עניין סלב, בפסקה 16)".

19. בחנתי את הנתונים העומדים בפניי בעניינו של הנאשם.

20. הנאשם ללא עבר פלילי, הודה במיוחס לו, תוך הבעת צער וחרטה על מעשיו. העבירה בה הורשע מהווה אירוע חריג לאורחות חייו, אף להתרשמות שירות המבחן, אשר תאר את הנאשם כ"אדם חיובי ומנומס, ללא מעורבות פלילית קודמת וללא מאפיינים אלימים בולטים."

21. כפי שצוין בתסקירי שירות המבחן, הנאשם ניהל אורח חיים נורמטיבי המתבטא ביציבות תעסוקתית; הוא זכה להערכה מצד מעסיקו, אשר תאר אותו כבעל מוסר עבודה ומשמעת עצמית גבוהים. הנאשם שרת שירות צבאי מלא ובמילואים, ואף התנדב במשטרת ישראל. גם התנהלותו הזוגית והמשפחתית תוארה בתסקיר שירות המבחן כמבוססת על כבוד ושותפות הדדית בכל הקשור לניהול הבית והמשפחה.

22. במסגרת ההליכים בתיק הוסרו התנאים המגבילים נגד הנאשם והותר לו לשוב ולהתגורר עם משפחתו בחודש יולי 2023, כלומר, לפני יותר משנה; אין חולק שמאז ביצוע העבירה, לפני כשנה וחצי, ובעיקר מאז שובו של הנאשם להתגורר עם משפחתו, לא נפתחו נגדו תיקי אלימות חדשים, או בכלל.

23. כבר בתסקיר הראשון שהתקבל לעניין העונש, לאחר שהנאשם השתלב בקבוצה טיפולית המיועדת לגברים שנהגו באלימות כלפי בנות זוגם משך כ 9 חודשים, המליץ שירות המבחן על סיום ההליך בדרך שיקומית והטלת צו מבחן למשך חצי שנה. חרף זאת, בדיון שהתקיים ביום 11.2.2024, מצאתי כי יש מקום להידרש לתסקיר נוסף בטרם סיום עניינו של הנאשם. בהחלטתי באותו היום קבעתי: "התסקיר בא בהמלצה שיקומית, עם זאת סבורני, נוכח כתב האישום המתוקן החמור בנסיבותיו, כי יש מקום להידרש להבהרות מסוימות מטעם שירות המבחן, וכן לפרק זמן נוסף בו תיבחן ההתנהלות הזוגית בין הנאשם למתלוננת טרם מתן גזר דין".

בהחלטתי אף קבעתי כי ראוי ששירות המבחן בתסקירו המשלים אף ידרש ביתר שאת להרגלי צריכת האלכוהול של הנאשם, אשר מחד גיסא, לא היה חולק כי העבירות המיוחסות לו בוצעו תחת השפעת אלכוהול, ומאידך גיסא, הנאשם שלל נזקקות טיפולית בתחום זה. כמו כן ניזון שירות המבחן מדיווחיו של הנאשם לפיהם צמצם משמעותית את השימוש באלכוהול, אך כאמור לא הפסיק כליל את השימוש בו.

24. בתסקיר המשלים שהתקבל ביום 19.5.2024, עלה כי הנאשם התמיד בטיפול הקבוצתי עד לסיומו לאחר כשנה, לאחר ששירות המבחן סבר כי הטיפול הגיע לכדי מיצוי.

קצינת המבחן דיווחה כי הנאשם התייצב לפגישות באופן רציף, אך "לא הרבה לבטא עצמו באופן מילולי ופתוח ובאופן הזה ניסה לשמר על תדמית של אדם רגוע, שקט ובעל יכולת שליטה עצמית גבוהה". אף חבריו של הנאשם לקבוצה התרשמו, כך בתסקיר, כי שתיקתו המתמשכת "עלולה להחוות כמתריסה ובלתי מגייסת".

בהתייחסה לאמור, טענה המאשימה בסיכומיה כי הנאשם לא עבר הליך אמיתי וכן - ממנו ניתן ללמוד על שיקומו: "נראה כי הנאשם ביצע את כל מה שהיה אמור לבצע, הוא הגיע לכל המפגשים עד שהם חשו שהם לא יכולים לתרום לו. אך כאשר מסתכלים על מה שכותב שירות המבחן, הרי שהעובדה שהוא התייצב, קשה לומר שהנאשם נתרם מאותו הליך טיפולי כי הוא פשוט ישב שם".

עיון בתסקיר לימד כי שירות המבחן ציין שהנאשם עצמו חש כי רכש כלים פרקטיים לצורכי התמודדות במצבי מתח וקונפליקט עם בני ביתו ובמיוחד עם המתלוננת. בנוסף התרשם שירות המבחן כי "על אף שהשתתפותו בהליך הקבוצתי לא היתה אקטיבית, כמתואר, היא נחווה כחשובה ומשמעותית בעבורו וסיפקה לו מודל לשיח פתוח ולחשיפה של מגוון רגשות." מסקנה זו של שירות המבחן נתמכה גם בדברי המתלוננת אשר דיווחה בעקביות על זוגיות יציבה בינה ובין הנאשם והתמודדות אדפטיבית מצידו עם העדר הסכמות ביניהם.

25. בנוגע לצריכת אלכוהול, הנאשם חזר ודיווח על צריכה מווסתת בתדירות נמוכה ובאירועים מיוחדים בלבד, מזה למעלה משנה. עובדה זו נתמכה אף היא בדבריה של המתלוננת אל שירות המבחן. כעולה מהתסקיר, הנאשם אישר כי בסמוך לביצוע העבירות בהן הורשע, ועל רקע משבר אמון ביחסיו עם המתלוננת, הוא נהג לצרוך אלכוהול לעתים אף באופן מופרז והתקשה לווסת תגובותיו ודחפיו עד כדי ביצוע העבירות כאמור. עם זאת, (ועל רקע הטענה לצריכה מווסתת בעת הנוכחית) גם כעת שלל הנאשם נזקקות לקבלת עזרה מקצועית בתחום ההתמכרות.

26. הנה כי כן, ניצב בפני נאשם אשר נטל אחריות מלאה על מעשיו תוך הבעת חרטה כנה; הנאשם התייצב לכל הפגישות הקבוצתיות בשירות המבחן וביצע את המוטל עליו. הטיפול הקבוצתי הסתיים לאחר ששירות המבחן סבר כי הוא מוצה.

27. מנגד, ראיתי לנגד עיני אף את העובדה שהנאשם מיעט להשתתף בשיח הקבוצתי ולא גילה אקטיביות בטיפול, עד כדי כך שהקים עליו את חרון חבריו לקבוצה, שסברו כי הוא מתנהל באופן מתריס ובלתי מגייס. כך, גם לא מצאתי בתסקיר אמירה ברורה ומפורשת על כך שחל בנאשם שינוי מהותי בעקבות הטיפול. קצינת המבחן הקפידה לציין כי ההשתתפות בקבוצה "נחווה כחשובה ומשמעותית בעבורו וסיפקה לו מודל לשיח פתוח ולחשיפה של מגוון רגשות". כך, לא ניתן להתעלם מהאמור בתסקיר הראשון לפיו, "בסיטואציות בהן הוא (הנאשם - ג.א.) חש פגוע ומושפל, ובפרט תחת השפעה כבדה של אלכוהול, הוא עלול להתקשות בוויסות רגשותיו ולפעול באופן מאיים ואף תוקפני, גם כלפי אנשים משמעותיים בעבורו". והנה, גם בעניין זה נותרנו עם קביעה, הניזונה מדברי הנאשם עצמו (בתמיכת המתלוננת) לפיהם הפחית באופן משמעותי את צריכת האלכוהול וויסת אותה למידה הראויה ואך ורק לאירועים מסוימים וכל זאת, שוב, תוך שלילת צורך טיפולי.

28. אל מול המפורט לעיל יש בהחלט משקל לאמור בתסקיר המשלים לפיו ההליך המשפטי והקשר עם שירות המבחן סייע בהרתעתו של הנאשם, ומשכך אף העריך שירות המבחן כי הסיכון להישנות עבירת אלימות כלפי המתלוננת הוא נמוך.
29. יש להוסיף לכך את העובדה כי הנאשם כאמור נעדר עבר פלילי וניהל עד כה אורח חיים נורמטיבי תוך גילוי התנהלות משפחתית הולמת ומכבדת. האירועים נשוא כתב האישום, אינם מאפיינים את התנהלותו, ולא חזרו על עצמם מאז. משכך, לא ניתן להתעלם מן הרושם כי הנאשם אכן עבר כברת דרך משמעותית, וקיים סיכוי של ממש כי הוא ישתקם.
30. לנגד עיני עומדת חומרת העבירה בה הורשע הנאשם, ובעיקר נסיבותיה המלמדות כי מדובר בשני אירועים שהתרחשו כלפי אותה המתלוננת. באירוע הראשון נגרמו למתלוננת חבלות, ובאירוע השני, הלך הנאשם לעבר המתלוננת כשהוא אוחז בסכין וצועק לעברה כי יהרוג אותה, בעוד ילדיהם הקטינים של בני הזוג מנסים להניא את הנאשם ממעשיו וחוצצים בינו לבין אימם. השילוב בין האירועים החמורים, אשר חלקם לפחות התרחש בהיותו של הנאשם נתון להשפעת אלכוהול, מביא למסקנה כי על אף החריגה לקולא, המתבקשת במקרה דנא, ממתחם הענישה, לא ניתן להסתפק בהטלת מאסר מותנה, כהמלצת שירות המבחן, ויש להשית על הנאשם ענישה מוחשית, בדמות מאסר קצר שירוצה בדרך של עבודות שירות ובצידו ענישה נלווית.
31. בשולי הדברים אעיר כי לא מצאתי להיעתר לבקשת ההגנה לבטל את הרשעתו של הנאשם, וזאת בהתאם להלכת כתב (ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד מב(3) 337 (1997)). מעבר לכך שהנאשם לא הצביע על כל נזק שיגרם לו המצדיק אף שקילת ביטול הרשעה בהתאם לפסיקה (אפשרות שלילת רישיון הנשק איננה בבחינת נזק קונקרטי ואיננה יכולה להוות שיקול להימנעות מהרשעה בתיק כגון דא), לא שוכנעתי כי בנסיבות המקרה דנא וסוג העבירה ניתן לוותר על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים. למותר לציין כי שירות המבחן עצמו אף לא בא בהמלצה לביטול הרשעתו של הנאשם.
32. אשר על כן, אני משית על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. מאסר בפועל - מאסר למשך 3 חודשים אשר ירוצה בדרך של עבודות שירות במסגרת מרכז קהילתי שחמון אילת ברח' שדרות ששת הימים 204 בעיר אילת, ובהתאם לאמור בחוות הדעת מטעם הממונה על עבודות השירות. תחילת ריצוי עבודות השירות ביום 15.10.2024.
- הנאשם מוזהר כי עליו לקיים את הוראות הממונה על עבודות השירות והנחיות החוק. אי עמידה בתנאי עבודות השירות או חריגה מהכללים, יש בהן כדי להביא להפסקת ריצוי עונשו בדרך זו ונשיאת יתרת העונש תחת מאסר בפועל.
- ב. מאסר מותנה - מאסר למשך 6 חודשים, ואולם הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור עבירות אלימות כלפי בת זוג, בתוך 3 שנים מהיום.
- ג. מאסר מותנה - מאסר למשך 4 חודשים, ואולם הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור עבירות אלימות מסוג עוון, לרבות איומים, בתוך 3 שנים מהיום.
- ד. התחייבות - הנאשם יחתום על התחייבות בסך 4,000 ש"ח להימנע מביצוע עבירות אלימות בתוך המשפחה, וזאת למשך שלוש שנים מהיום.
- ה. פיצוי - הנאשם יפצה את המתלוננת בסכום של ₪ 2,000 אשר יופקד בקופת בית המשפט תוך 90 יום ויועבר לידי המתלוננת. המאשימה תעביר למזכירות בית המשפט טופס פרטי ניזוק בהתאם תוך 14 ימים.
- מוצגים - כל המוצגים יושמדו/יחולטו/יושבו, לשיקול דעת המאשימה.
- פיקדונות - באם קיימים בתיק זה ובתיקי המעצר הקשורים לתיק העיקרי, יושבו למפקידים בהעדר מניעה חוקית לכך. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בבאר שבע תוך 45 ימים.
- ניתן היום, ה' אלול תשפ"ד, 08 ספטמבר 2024, בנוכחות הצדדים.

[1] מדובר בסעיפים 4-8 לעובדות כתב האישום המתוקן, המתארים אירוע שהתרחש במועד 10.4.2023. יודגש כי בגין אירוע זה לא יוחסה לנאשם עבירה פלילית.